SOK-koncernen

Bokslutskommuniké 1.1–31.12.2016

Styrelsens verksamhetsberättelse

Utvecklingen i omvärlden

År 2016 var den ekonomiska utvecklingen bättre än förväntat och Finlands ekonomi återgick till tillväxtspåret efter många år. Tillväxten byggde på den inhemska efterfrågan, särskilt den ökade privata konsumtionen, och byggbranschens investeringar. Exporten växte däremot långsammare än världshandeln. Konsumtionsökningen främjades av bland annat ökningen i hushållens realinkomster, den oväntat bra sysselsättningsutvecklingen och konsumenternas starkare förtroende för sin ekonomi och utvecklingen i Finland. Detaljhandeln började också växa en aning i fjol. Handeln, i synnerhet markethandeln, utnyttjade de nya öppettiderna, som avreglerades i början av 2016, och lyckades öka omsättningen något trots priskonkurrensen.

Finland är på ett tillväxtspår, men det finns många mål som måste nås ännu. Tillväxten väntas bli betydligt mindre under de närmaste åren än under tidigare högkonjunkturer. Exporten väntas uppvisa en måttlig ökning när efterfrågan i Finlands exportländer återhämtar sig. Världsekonomin är dock förknippad med en politisk och ekonomisk osäkerhet som kan påverka exportutvecklingen. Obalansen i Finlands offentliga finanser kan dock inte åtgärdas om exporten och investeringsverksamheten inte återhämtar sig kraftigare. År 2017 avtar ökningen i den privata konsumtionen i Finland på grund av minskade inkomster. Orsaker till detta är snabbare inflation och små avtalshöjningar enligt konkurrenskraftsavtalet. Sysselsättningen förväntas dock utvecklas i en mer positiv riktning. Detaljhandeln förväntas öka måttligt under de närmaste åren. Tillväxten är dock beroende av hur sysselsättningen utvecklas.

S-gruppens utveckling 1.1 –31.12.2016

S-gruppen bildas av handelslagen och SOK med dotterbolag. År 2016 uppgick S-gruppens momsfria detaljhandelsförsäljning till 11 020 miljoner euro, en ökning med 2,0 procent från föregående år.

S-gruppens momsfria detaljhandelsförsäljning per affärsområde	**Mn €**
Markethandel totalt*	7 755
Prisma*	3 451
S-market	3 322
Sale och Alepa	978
Övrig markethandel	5
Järnhandel	197
Trafikbutiksverksamhet och bränslehandel	1 543
Varuhus- och fackhandel	300
Resebransch- och bespisningsverksamhet*	793
Bil- och biltillbehörshandel	339
Lantbrukshandel	76
Övriga	15
S-gruppen totalt*	**11 020**

* Inkluderar detaljhandelsförsäljningen i närområdena (Baltikum och S:t Petersburg)

Vid slutet av december hade S-gruppen 1 633 verksamhetsställen mot 1 632 vid motsvarande tid föregående år.

Vid slutet av 2016 fanns det 20 regionhandelslag och sju lokala handelslag.

Under 2016 anslöt sig 97 028 nya medlemmar till de handelslag som är med i bonussystemet. Vid slutet av året var det totala antalet ägarkunder 2 292 039. Åt ägarkunderna betalades totalt 353 miljoner euro i Bonus.

S-gruppens investeringar uppgick till 511 miljoner euro jämfört med 558 miljoner euro året innan.

S-gruppens sammanlagda okonsoliderat resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppvisade en vinst på 292 miljoner euro jämfört med 299 miljoner euro året innan. Handelslagens sammanlagda resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 269 miljoner euro jämfört med 289 miljoner euro året innan. SOK-koncernens resultat före skatt (IFRS) uppvisade en vinst på 23 miljoner euro jämfört med 9 miljoner euro året innan.

Den ekonomiska utvecklingen

SOK:s verksamhet

SOK är SOK-koncernens moderföretag. SOK:s uppgift som centralhandel i S-gruppen är enligt stadgarna att främja och utveckla handelslagens och de övriga i S-gruppen ingående organisationernas verksamhet, att styra användningen av gruppens resurser och övervaka att de som helhet används effektivt samt att bevaka S-gruppens och dess olika delars intressen och övervaka verksamheten.

SOK svarar för den strategiska styrningen av S-gruppen. Dess uppgifter utgörs av kedjestyrnings-, ägarkunds- och marknadsföringstjänster samt andra grupp- och koncerntjänster som produceras för företag i S-gruppen samt av till dessa tjänster och S-gruppens övriga verksamhet ansluten utvecklingsverksamhet. Inköps- och sortimentstjänsterna är också av central betydelse för S-gruppens affärsverksamhet.

Genom sina affärsdrivande dotterbolag kan SOK bredda S-gruppens utbud av tjänster till ägarkunderna. Dessutom idkar SOK via dotterbolag markethandel samt resebransch- och bespisningsverksamhet i Baltikum och S:t Petersburg.

SOK-koncernens ekonomiska utveckling 1.1–31.12.2016

SOK-koncernens omsättning under tiden 1.1–31.12.2016 uppgick till 7 074,0 miljoner euro, en ökning med 0,5 procent från motsvarande period föregående år.

SOK-koncernens rörelsevinst uppgick till 27,0 miljoner euro (11,1 mn €). Den positiva resultatutvecklingen inom resebransch- och bespisningshandeln och bankverksamheten hade den största inverkan på ökningen i rörelsevinsten. Den utländska affärsverksamhetens andel av omsättningen var 6,3 procent (6,3 %) eller 445 miljoner euro.

Nyckeltalen nedan beskriver SOK-koncernens finansiella läge och resultat.

SOK-koncernen	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Omsättning, mn €	7 074	7 038	7 286
Rörelsevinst, mn €	27,0	11,1	43,1
Rörelsevinst, %	0,4	0,2	0,6
Räntabilitet på eget kapital	1,8	0,1	5,5
Soliditet, %	37,0	37,0	38,3

SOK-koncernens operativa omsättning och rörelseresultat per affärsområde (per segment)

SOK-koncernens operativa omsättning och rörelseresultat är uppdelade i affärsområden inom handelsverksamheten enligt den operativa uppföljningen. Dessutom följs bankverksamhetens rörelseresultat upp operativt.

	Omsättning, mn €	± % 2015	Rörelseresultat, mn €	Förändring, mn €
Markethandeln	397	-11,3	-26,3	+1,0
Resebransch- och bespisningsverksamhet	255	-1,4	+24,1	+5,1
Inköps- och serviceverksamhet	6 428	+0,3	+3,1	-1,8
Fastighetsaffärsverksamhet	82	+19,8	+17,2	+2,9
Bankverksamhetens resultat			+8,2	+2,5
Interna elimineringar och övriga	-93	-39,2	+0,3	+1,2
SOK-koncernen totalt	**7 035**	**+0,5**	**+26,6**	**+11**

Finansiering

SOK-koncernens finansiella läge har varit utmärkt hela året. Vid slutet av december var SOK-koncernens räntebärande nettoskuld 2,8 miljoner euro (-79,3 mn €) och skuldsättningsgraden (gearing) 0,4 procent (-12,9 %). SOK-koncernens soliditetsgrad var 37,0 procent (37,0 %).

Vid slutet av december uppgick SOK-koncernens likvida medel till 184,2 miljoner euro (249,9 mn €). Dessutom hade koncernen outnyttjade långfristiga bindande kreditlimiter på 60,0 miljoner euro (180,0 mn €) och kontolimiter på 57,0 miljoner euro (17,0 mn €).

Investeringar och realisering

SOK-koncernens anskaffning av bestående aktiva, det vill säga investeringar i anläggningstillgångar, uppgick under berättelseperioden till 93,1 miljoner euro (48,2 mn €). En betydande del av investeringarna anknöt till logistik- och terminalfastigheter samt datasystem. Dessutom investerade koncernen i den inhemska resebransch- och bespisningsverksamheten och anskaffade fastigheten där Radisson Blu Esbo finns.

Realiseringen av bestående aktiva uppgick under berättelseperioden till 33,9 miljoner euro (24,6 mn €). De realiserade bestående aktiva var aktier och fastigheter; den största posten var den sista betalningsraten av aktierna i Hankkija Oy, som enligt IFRS inkomstfördes under räkenskapsperioden 2013.

Personal

SOK-koncernens genomsnittliga personalstyrka (aktiva anställningar), omräknad till heltidsanställda, uppgick under räkenskapsperioden till 5 849 (2015: 7 778, 2014: 8 232).

Vid slutet av 2016 uppgick SOK-koncernens personalstyrka av aktiva anställningar till 6 628, av vilka SOK-anställda 1 355 (20 %) och anställda på dotterbolagen 5 273 (80 %). Personalstyrkan minskade med 556 (8 %) jämfört med året innan. Av personalen arbetade totalt 3 334 anställda (50 %) utomlands. Minskningen av personalstyrkan under året berodde på personalminskningar och överlåtelse av rörelser i SOK och dotterbolagen samt på personalförändringar i närområdena.

Affärsområdenas utveckling

Markethandel

I markethandeln ingår affärsverksamhet som bedrivs i Estland, Lettland, Litauen och Ryssland. I Estland finns det 5 Prismaenheter i Tallinn, 2 i Tartu och 1 i Narva. I Riga i Lettland finns det 3 Prismaenheter efter att en enhet stängdes på grund av hyresavtalets upphörande i maj och en annan enhet i juni, eftersom myndigheten utfärdade förbud mot användning av byggnaden av konstruktionstekniska skäl. I Litauen finns det 2 Prismaenheter i Vilnius och 2 i Kaunas. I S:t Petersburg finns det 17 Prismaenheter.

Markethandelns omsättning uppgick till 397 miljoner euro. Omsättningen minskade med 11 procent jämfört med året innan. Minskningen berodde på de stängda enheterna i Lettland, rubelns valutakurs och den allt hårdare konkurrensen inom alla marknadsområden. Markethandelns rörelseresultat förbättrades med 1,0 miljoner euro från föregående år. Markethandelns investeringar uppgick till 1,7 miljoner euro, de gällde ersättande investeringar i inventarier.

Resebransch- och bespisningsverksamhet

År 2016 bedrevs resebransch- och bespisningsverksamhet i SOK-koncernen av Sokotel Oy i Finland, AS Sokotel i Estland och OOO Sokotel i Ryssland.

I Finland växte resebransch- och bespisningsverksamheten kraftigt under 2016. År 2016 var Sokotel Oy:s omsättning 210,9 miljoner euro, en minskning med 3,1 procent från föregående år. Den minskade omsättningen berodde på avyttringen av affärsverksamheten vid Break Sokos Hotel Caribia i slutet av 2015 och de pågående ombyggnadsprojekten. Sokotel Oy:s rörelseresultat förbättrades betydligt från 2015 och nådde en nivå på över 10 procent, främst till följd av den positiva utvecklingen av den jämförbara omsättningen för inkvarteringsförsäljningen.

AS Sokotel, som bedriver resebransch- och bespisningsverksamhet i Tallinn, omsatte 18,5 miljoner euro, en ökning med 3,7 procent jämfört med 2015. AS Sokotels rörelseresultat försvagades något jämfört med året innan på grund av den ökade kostnadsnivån.

OOO Sokotel, som bedriver resebransch- och bespisningsverksamhet i S:t Petersburg, omsatte 25,6 miljoner euro, en ökning

med 11,2 procent jämfört med 2015. I den lokala valutan ökade omsättningen med 18,5 procent. OOO Sokotels rörelseresultat var betydligt bättre än året innan och nådde ett nytt rekord främst till följd av att dess omsättning utvecklades bättre än marknaden.

Resebransch- och bespisningsverksamhetens investeringar uppgick 2016 till totalt 9,7 miljoner euro. Investeringarna i Finland utgjorde 9,1 miljoner euro, 0,3 miljoner euro i Ryssland och 0,3 miljoner euro i Estland. Investeringarna utgjordes främst av investeringar i ombyggnad av hotell.

Inköps- och serviceverksamhet

I inköps- och serviceverksamheten ingår inköpstjänster för daglig- och bruksvaror som produceras av SOK:s inköpsfunktioner, logistiktjänster som produceras av Inex Partners Oy, inköps- och logistiktjänster för hotell-, restaurang- och cateringbranschen som produceras av Meira Nova Oy samt av de övriga tjänsterna som SOK-koncernen producerar främst för enheter inom S-gruppen. Den omsättning som uppkommer genom övriga tjänster producerade till enheter i S-gruppen består bland annat av kedjeavgifter och av intäkter från förvaltningstjänster.

Inköps- och serviceverksamhetens omsättning uppgick till 6 428,5 miljoner euro. Omsättningen ökade med 1,5 procent från den jämförbara omsättningen året innan. Inköps- och serviceverksamhetens resultat var något bättre än året innan.

Inköps- och serviceverksamhetens investeringar uppgick under 2016 till totalt 35,6 miljoner euro. Investeringarna allokerades främst till anskaffning av informationssystem.

Fastighetsaffärsverksamhet

Fastighetsaffärsverksamhetens omsättning består av intäkter av hyror och fastighetsservice vid fastigheter ägda av SOK-koncernen. Fastighetsaffärsverksamheten nådde en omsättning på 82,5 miljoner euro, en ökning med 3,8 procent från den jämförbara omsättningen året innan. Fastighetsaffärsverksamhetens rörelseresultat var något bättre än året innan, och klart positivt.

Fastighetsaffärsverksamhetens investeringar under 2016, totalt 45,9 miljoner euro, anknöt främst till logistik- och terminalfastigheter. Dessutom anskaffades fastigheten där Radisson Blu Esbo finns.

Intresse- och samföretagens utveckling

Bland SOK-koncernens affärsdrivande intresseföretag är S-Banken Ab, som bedriver bankverksamhet, det mest betydande. S-Banken-koncernens funktioner koncentrerades och dess bolagsstruktur förenklades under början av året. I början av mars överfördes FIM:s förmedlings- och förvarstjänster samt värdeandelskonton till S-Banken. I juni förvärvade S-Banken resten av aktiestocken i FIM Abp, och S-Bankens styrelse godkände en fusionsplan enligt vilken FIM Abp fusionerades med S-Banken i november.

Vid slutet av juni uppgick S-Bankens inlåning till 4 547,0 miljoner euro (4 112,0 mn €) och utlåning till 3 492,2 miljoner euro (2 831,1 mn €). S-Banken-koncernens kapitaltäckning var 15,1 procent (14,3 %). Vid slutet av juni uppgick S-Bankens rörelseresultat till 22,3 miljoner euro (16,6 mn €). Den IFRS-korrigerade andel av räkenskapsperiodens resultat som motsvarar SOK-koncernens ägarandel (37,5 %) uppgick till 8,2 miljoner euro. S-Bankens resultat påverkades kraftigt av en engångsvinst från avyttring av aktier.

En viktig produktlansering i början av året var en tjänst för mobiltankning i samarbete med ABC-kedjan. I tjänsten betalas bränsle med smarttelefonen.

Bränsleanskaffningsbolaget North European Oil Trade-koncernen nådde en omsättning på cirka 4 708 miljoner euro (4 300 mn €). Den ökade volymen för koncernens verksamhet kan främst förklaras med att verksamheten i det norska dotterbolaget kom i gång heltid under räkenskapsperiod 2016 jämfört med den tidigare räkenskapsperioden då verksamheten inleddes i oktober 2015. SOK har en ägarandel på 50,77 procent av North European Oil Trade Oy. På grund av det på aktionärsavtalet baserade delade bestämmande inflytandet behandlas bolaget med kapitalandelsmetoden som ett samföretag.

Utöver S-Banken och North European Oil Trade Oy har SOK-koncernen ett antal andra intresse- och samföretag, bland annat fastighetsfinansieringsbolaget Russian and Baltics Retail Properties Ky som placerar i Prismaenheter i S:t Petersburg och Baltikum, Finnfrost som är ett intresseföretag till SOK:s dotterbolag Inex Partners Oy som producerar inköps- och logistiktjänster för frysvaror, Kauppakeskus Mylly Oy i Reso samt det samnordiska inköpskonsortiet Coop Trading A/S.

Intresse- och samföretagen bidrog till SOK-koncernens resultat med totalt 11,8 miljoner euro (8,0 mn €).

Förändringar i koncernens struktur

SOK förvärvade i mars fastighetsaktiebolagen Lempäälän Terminaali och Limingan Terminaali av S-Banken. I februari grundades Kiinteistö Oy Pohjanmaan terminaali och i juni anskaffades fastigheten där hotell Radisson Blu i Esbo finns, Kiinteistö Oy Otapuisto. Kiinteistöyhtiö Lohjan Karnaistenkatu 40 avyttrades i maj. SOK förvärvade minoritetsandelen i SOK Takaus Oy i sin ägo.

Förvaltning och framtidsutsikter

Förvaltning och förändringar i förvaltningen

År 2016 var Taavi Heikkilä styrelseordförande i SOK. År 2016 bestod styrelsen av koncernchefen samt av verkställande direktör Heikki Hämäläinen, verkställande direktör Tapio Kankaanpää, verkställande direktör Hannu Krook, verkställande direktör Timo Mäki-Ullakko, verkställande direktör Matti Niemi och verkställande direktör Jouko Vehmas. Verkställande direktör Matti Niemi är vice styrelseordförande.

Under räkenskapsperioden 2016 var SOK:s revisor CGR-revisionssamfundet KPMG Oy Ab, med Jukka Rajala, CGR, som huvudansvarig revisor.

SOK:s förvaltningsråd utsåg verkställande direktör Matti Niemi (viceordförande), verkställande direktör Heikki Hämäläinen, verkställande direktör Tapio Kankaanpää, verkställande direktör Hannu Krook, verkställande direktör Timo Mäki-Ullakko och

verkställande direktör Olli Vormisto till SOK:s styrelse för den mandatperiod som började den 1 januari 2017. SOK:s koncernchef Taavi Heikkilä är styrelseordförande.

Vid ledningen av SOK-koncernen och S-gruppen har SOK:s koncernchef bistått av SOK:s koncernledningsgrupp. År 2016 bestod koncernledningsgruppen av koncernchefens ställföreträdare, fältdirektör Arttu Laine med ansvar för kedjestyrningen i S-gruppens affärsverksamhet, CFO Jari Annala, direktör med ansvar för ekonomi och administration, direktör Susa Nikula med ansvar för personalfunktionerna, direktör Jorma Vehviläinen med ansvar för SOK:s affärsverksamhet samt direktör Veli-Pekka Ääri med ansvar för kundrelationer, kommunikation och digitala tjänster. Direktören för juridiska ärenden Seppo Kuitunen har varit koncernledningsgruppens sekreterare. I januari 2017 utsågs dessutom strategidirektör Sebastian Nyström till medlem i koncernledningsgruppen.

Risker och osäkerhetsfaktorer inom den närmaste framtiden

S-gruppen har samma riskhanteringsprinciper som SOK-koncernens riskhanteringspolicy bygger på. SOK:s styrelse har behandlat och godkänt riskhanteringspolicyn som innehåller en beskrivning av syftet, målen, de viktigaste genomförandesätten och ansvarsområdena för koncernens riskhantering. I SOK-koncernen är riskhanteringsarbetet kontinuerligt och utförs i alla delar av ledningsprocessen. Risker analyseras på ett övergripande sätt med beaktande av strategiska, ekonomiska och operativa risker samt skaderisker. Genom riskhanteringsrutiner strävar SOK och dess dotterbolag efter att förutse och hantera riskfaktorer som påverkar uppnåendet av målen samt att utnyttja möjligheter med riskerna vid affärsverksamheten.

SOK:s koncernledningsgrupp granskar varje år S-gruppens strategiska risker och SOK:s styrelse fastställer riskerna. S-gruppens viktigaste risker och osäkerhetsfaktorer inom den närmaste framtiden anknyter till säkrandet av dagligvaruhandelns lönsamhet och konkurrenskraft samt bruksvaruhandelns resultat i handelsbranschens förändring. Digitaliseringen ger branschen nya möjligheter som kräver god timing och allokering för att kunna utnyttjas. Verksamhetens effektivitet utvecklas bland annat genom ibruktagning av en ny logistikcentral för dagligvaruhandeln och genom stora datasystemprojekt. SOK stöder dessa projekt med aktiv och bred riskhantering. När det gäller riskfaktorer som är anknutna till regeländringar förbereder sig SOK i synnerhet för ikraftträdandet av EU:s nya dataskyddsförordning. De centrala riskerna inom SOK:s egen affärsverksamhet anknyter på kort sikt till verksamheternas lönsamhetsutveckling i synnerhet i Baltikum och Ryssland.

SOK-koncernens finansiering och hantering av finansiella risker har koncentrerats till SOK:s finansenhet. Koncernen har en av SOK:s styrelse fastställd ekonomi- och finansieringspolicy som fastställer principerna för hantering av finansiella risker och de tillåtna maximibeloppen för finansiella risker. Dessutom har styrelsen fastställt numeriska mål för de olika finansiella sektorerna för att i alla lägen säkerställa en tillräcklig, balanserad och fördelaktig finansiering. Hanteringen av finansiella risker beskrivs närmare i noter till koncernbokslutet.

De viktigaste miljöaspekterna och de därtill anknutna åtgärderna beskrivs i S-gruppens årsrapport som våren 2017 publicerades på vuosikatsaus.s-ryhma.fi.

Utsikter för 2017

Utvecklingen av det allmänna ekonomiska läget i Finland och i närområdena är en viktig faktor för framgången i SOK-koncernens verksamheter. Finlands ekonomi har återgått till tillväxtspåret. Den privata konsumtionen och investeringarna har ökat, men ökningen förväntas förbli svag under 2017. Trots uppgången i oljepriset i slutet av 2016 förväntas den ekonomiska tillväxten i Ryssland också förbli långsam i år. Den privata konsumtionen väntas dock öka något och konsumenternas förtroende i Ryssland är redan bättre än tidigare. I de baltiska länderna har marknaderna och det ekonomiska läget varit och fortsätter att vara krävande. Faktorerna ovan medför fortfarande utmaningar för resultatutvecklingen i år.

Till följd av effektivitetsåtgärderna som dels genomförts och dels fortsätter inom affärsverksamheten i såväl resebransch- och bespisningsverksamheten som markethandeln, förväntas resultatet av SOK-koncernens affärsverksamhet trots det svåra marknadsläget förbättras från nivån året innan. Resultatet för resebransch- och bespisningsverksamheten i hemlandet ansträngs av investeringar i utvecklingen av nätet som är större än under 2016. Trots de krävande utsikterna för den baltiska marknaden, väntas resultatet för markethandeln totalt sett bli bättre än året innan till följd av utvecklingen av nätet och effektiviseringsåtgärderna.

Inköps- och serviceverksamhetens mest betydande risker anknyter under de närmaste åren till den nya logistikcentralen för dagligvaror i Sibbo. En smidig start på verksamheten i Sibbo från och med juni 2016 och en kontrollerad nedläggning av den gamla logistikcentralen i Esbo successivt under 2016–2018, har en betydande inverkan på inköps- och serviceverksamheten.

Styrelsens förslag till disposition av SOK:s utdelningsbara överskott

SOK:s utdelningsbara överskott uppgår till 594 473 024,34 euro, av vilket räkenskapsperiodens överskott utgör 46 366 521,86 euro. Styrelsen förslår att 10 321 966,00 euro betalas i ränta på andelskapitalet, 50 000,00 euro överförs till förvaltningsrådets bruksfond och 35 994 555,86 euro lämnas kvar på överskottskontot för föregående räkenskapsperioder.

Efter räkenskapsperiodens utgång har det inte skett några väsentliga förändringar i SOK:s ekonomiska läge. SOK:s likviditet är god och enligt styrelsen riskerar den föreslagna utdelningen av överskottet inte SOK:s likviditet.

Helsingfors den 10 februari 2017

CENTRALLAGET FÖR
HANDELSLAGEN I FINLAND

Styrelsen

Koncernbokslut

Koncernens resultaträkning, IFRS

Mn €	1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
Omsättning	7 074,0	7 038,4
Övriga rörelseintäkter	1,5	2,0
Material och tjänster	-6 424,7	-6 336,9
Personalkostnader	-214,2	-258,8
Avskrivningar och nedskrivningar	-61,9	-62,8
Övriga rörelsekostnader	-359,4	-378,5
Andel av resultatet i intressebolag och joint ventures (+/-)	11,6	7,7
Rörelsevinst (-förlust)	**27,0**	**11,1**
Finansiella intäkter och kostnader (+/-)	-4,4	-2,1
Andel av resultatet i intressebolag och joint ventures (+/-)	0,2	0,3
Resultat före skatter	**22,8**	**9,4**
Inkomstskatt (+/-)	-11,2	-8,8
Räkenskapsperiodens resultat	**11,6**	**0,6**
Uppdelat på:		
Moderbolagets ägare	13,7	3,3
Innehav utan bestämmande inflytande	-2,1	-2,6
	11,6	0,6

Totalresultat

Mn €	1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
Räkenskapsperiodens resultat	11,6	0,6
Poster i övrigt totalresultat:		
Poster som kan omklassificeras till resultatet		
Omräkningsdifferens	10,5	-2,9
Kursdifferenser av lån till utländska dotterbolagen som har klassificerats som investeringar	2,7	0,5
Kassaflödessäkringar	3,5	-1,0
Andel av övrigt totalresultat i intressebolag och joint ventures	2,5	-5,4
Poster som inte omklassificeras till resultatet		
Aktuariella vinster och förluster	-0,4	-0,4
Poster i övrigt totalresultat efter skatter	18,7	-9,2
Räkenskapsperiodens totalresultat	**30,3**	**-8,6**
Räkenskapsperiodens totalresultat uppdelat på:		
Moderbolagets ägare	32,4	-6,0
Innehav utan bestämmande inflytande	-2,1	-2,6
	30,3	-8,6

Koncernbalansräkning, IFRS

Mn €	31.12.2016	31.12.2015
TILLGÅNGAR		
Långfristiga tillgångar		
Materiella tillgångar	385,9	318,0
Placeringsfastigheter	37,7	34,8
Immateriella tillgångar	67,2	57,9
Andelar av intressebolag och joint ventures	177,5	161,8
Långfristiga finansiella tillgångar	98,9	78,2
Latenta skattefordringar	27,2	29,1
Långfristiga tillgångar totalt	**794,4**	**679,8**
Kortfristiga tillgångar		
Omsättningstillgångar	182,9	163,2
Kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar	577,7	544,9
Kortfristiga räntebärande fordringar	10,0	32,7
Likvida medel	184,2	249,4
Kortfristiga tillgångar totalt	**954,9**	**990,3**
Tillgångar totalt	**1 749,3**	**1 670,1**
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Andelskapital	174,3	172,0
Bundna fonder	24,7	19,6
Ackumulerade vinstmedel	442,4	419,1
Eget kapital som tillhör ägarna i moderbolaget totalt	**641,3**	**610,7**
Innehav utan bestämmande inflytande	**5,2**	**5,8**
Eget kapital totalt	**646,5**	**616,5**
Långfristiga skulder		
Tilläggsandelskapital		12,8
Långfristiga räntebärande skulder	169,0	131,3
Långfristiga räntefria skulder	27,9	28,4
Reserveringar	13,5	11,2
Latenta skatteskulder	14,7	12,2
Långfristigt främmande kapital totalt	**225,1**	**195,8**
Kortfristiga skulder		
Kortfristiga räntebärande skulder	18,0	26,6
Kortfristiga räntefria skulder	112,4	113,7
Skulder till leverantörer	732,8	705,2
Reserveringar	6,7	7,6
Räkenskapsperiodens skatteskuld	7,8	4,6
Kortfristigt främmande kapital totalt	**877,7**	**857,7**
Eget kapital och skulder totalt	**1 749,3**	**1 670,1**

Koncernens kassaflödesanalys, IFRS

Mn €	Not/Referens	1.1–31.12.2016	1.1–31.12.2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Verksamheter		27,0	11,1
Ej kassaflödespåverkande poster	(A)	25,8	26,2
Förändringar i rörelsekapital	(B)	-22,3	54,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten före finansiella poster och skatter		**30,5**	**92,1**
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar		-0,7	0,1
Erlagda räntor och övriga finansiella kostnader		-0,0	-17,5
Ränteintäkter och övriga finansiella intäkter		0,4	29,7
Erhållna utdelningar av den löpande verksamheten		0,1	0,1
Betalda direkta skatter		-4,6	-3,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**25,6**	**101,4**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärvade aktier i dotterbolag med avdrag för erhållna likvida medel		-23,7	
Avyttrade aktier i dotterbolag med avdrag för tillstånd likvida medel		0,2	
Investeringar i aktier och andelar		-9,6	-21,5
Investeringar i materiella tillgångar		-25,9	-13,0
Investeringar i immateriella tillgångar		-34,0	-13,7
Avyttringar av övriga anläggningstillgångar		33,7	25,1
Förändring av övriga långfristiga placeringar		0,7	-8,8
Erhållna utdelningar av investeringar		0,2	0,7
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-58,3**	**-31,1**
FINANSIERINGSVERKSAMHETENS			
Dragningen av långfristiga lån			1,5
Återbetalning av långfristiga lån			-0,2
Förändring av kortfristiga lån, ökning (+) / minskning (-)		-0,2	-0,5
Betalda räntor		-2,8	-3,8
Förändring av långfristiga fordringar, ökning (-) / minskning (+)		-10,0	
Förädring av kortfristiga fordringar, ökning (-) / minskning (+)		-10,0	
Erhållna räntor		4,5	1,6
Ökning av andelskapital		2,3	2,6
Inlöst tilläggsandelskapital		-12,8	
Erlagda räntor på andelskapital		-5,9	-0,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-34,8**	**1,1**
Förändring av likvida medel, ökning / minskning		**-67,6**	**71,4**
Likvida medel vid årets början		**249,4**	**178,8**
Kursdifferenser		**2,3**	**-0,8**
Förändring av likvida medel, ökning / minskning		**-67,6**	**71,4**
Likvida medel vid årets slut		**184,2**	**249,4**
Ej kassaflödespåverkande poster	(A)		
Vinst på försäljning av bestående aktiva		-0,4	-0,2
Avskrivningar och nedskrivningar		61,9	62,8
Övriga intäkter och utgifter som inte medför betalning		-35,6	-36,4
		25,8	26,2
Förändringar i rörelsekapital	(B)		
Förändring i rörelsefordringar		-32,9	20,5
Förändring i omsättningstillgångar		-19,7	11,6
Förändring i kortfristiga räntefria skulder		30,3	22,7
		-22,3	54,8

Lånetiden av kortfristiga lån är kortare än 3 månader.
Kassaflödesanalysen innehåller kassaflöden från både kvarvarande verksamheter och verksamheter under avveckling.

Beräkning av förändringar i koncernens eget kapital, IFRS

	Eget kapital som tillhör ägarna i moderbolaget								
Mn €	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Reservfond	Förvaltningsrådets dispositionsfond	Omräkningsdifferenser	Ackumulerade vinstmedel	Totalt	Andel av ägare utan bestämmande inflytande	**Eget kapital totalt**
Eget kapital									
1.1.2015	169,4	7,2	18,5	0,0	-20,6	430,0	604,5	2,0	606,5
Totalresultat		-6,1			-2,8	3,3	-5,6	-2,6	-8,2
Tillägg till andelskapitalet	2,6						2,6		2,6
Förändring i andel hänförlig till innehav utan bestämmande inflytande, då förändringen inte ledde till en ändring i bestämmanderätten						9,7	9,7	6,5	16,1
Övriga ändringar						-0,4	-0,4		-0,4
31.12.2015	**172,0**	**1,1**	**18,5**	**0,0**	**-23,4**	**442,5**	**610,7**	**5,8**	**616,5**
Totalresultat		5,1			14,1	13,7	32,9	-2,1	30,8
Tillägg till andelskapitalet	2,3						2,3		2,3
Förändring i andel hänförlig till innehav utan bestämmande inflytande, då förändringen inte ledde till en ändring i bestämmanderätten								1,5	1,5
Övriga ändringar						-4,6	-4,6		-4,6
31.12.2016	**174,3**	**6,1**	**18,5**	**0,0**	**-9,3**	**451,7**	**641,3**	**5,2**	**646,5**

I juni löstes alla tilläggsandelar in till deras nominella värde, 12 750 000,00 euro. Tilläggsandelarna har makulerats. På tilläggsandelarna betalades den ränta som upplöpt t.o.m. inlösensdatum och som SOK:s stadgar tillåter.

Principer för upprättandet av resultat- och balansräkningen

Denna bokslutskommuniké är upprättad med iakttagande av standarden IAS-34 Delårsrapportering. Samma principer för upprättandet som vid bokslutet 2015 följdes vid upprättandet av bokslutskommunikén och dessutom följdes de förändringar i IAS/IFRS-standarderna och -tolkningarna som har trätt i kraft under räkenskapsperioden 2016. Införandet av dessa standard- och tolkningsförändringar har ingen väsentlig inverkan på koncernbokslutet.

Alla siffror i bokslutstabellerna är avrundade. Därför kan enskilda siffrors sammanräknande summa avvika från den presenterade summans siffervärde. Nyckeltalen är beräknade med exakta värden.

Denna bokslutskommuniké är oreviderad.

Segmentinformation 31.12.2016

SOK-koncernen tillämpar standarden IFRS 8 i rapporteringen av segmenten. För den högsta ledningens rapportering är SOK-koncernens affärsverksamhet uppdelad i sju äffärssegment. Segmentuppdelningen bygger på uppdelningen enligt branscher. I redovisningen av operativt resultatet används värderingar enligt bestämmelserna i den finländska lagstiftningen. Tillgångar hänförs till och rapporteras inte i SOK-koncernens operativa rapportering med undantag for rörelsekapital. Fastighetsaffärsverksamhetens driftskapital ingår i segmentet Inköps- och serviceverksamhets driftskapital.

Mn €	Markethandel	Turist- och bespisningsverksamhet	Inköpsverksamhet och serviceverksamhet	Fastighetsaffärs verksamhet	Bankverksamhet	Interna elimineringar och övriga	Ledningsrapportering totalt
Omsättning	**396,7**	**255,0**	**6 428,5**	**82,5**		**-92,6**	**7 070,2**
Rörelseresultat	**-26,3**	**24,1**	**3,1**	**17,2**	**8,2**	**0,3**	**26,6**
Investeringar	**1,7**	**9,7**	**35,6**	**45,9**		**0,3**	**93,1**
Avyttringar	**0,1**	**0,1**	**33,4**	**0,3**			**33,9**
Rörelsekapital	**0,0**	**3,2**	**-22,8**	**0,0**		**-2,6**	**-22,2**

Omsättningens avstämning	
Rapporterad omsättning enligt operativ redovisning	7 070,2
Elimineringar	3,8
Omsättning från fortlöpande versamheter IFRS	7 074,0
Resultatets avstämning	
De rapporterade segmentens rörelseresultat	26,6
Poster som inte ingår i SOK-koncernens rörelseresultat:	
Finansiella intäkter och kostnader (FAS)	2,2
De rapporterade segmentens rörelseresultat	28,8
Anläggningstillgångars försäljningsvinster och -förluster	-0,2
Övriga rörelseintäkter och -kostnader	0,4
Förändringar av reserveringar	-8,3
Värderingsvinster och -förluster på derivat	0,8
Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-0,8
IFRS justeringar	2,1
Resultat före skatter från fortlöpande verksamheter IFRS	**22,8**
Tilläggsuppgifter på koncernnivå, ytter intäkter	
Finland	6 632,1
Utlandet	441,9
Omsättning totalt	7 074,0
Markethandel	396,6
Turist- och bespisningsverksamhet	258,8
Inköps- och serviceverksamhet	6 336,1
Fastighetsaffärs verksamhet	82,5
Omsättning totalt	7 074,0
Tilläggsuppgifter på koncernnivå, anläggningstillgångar	
Finland	425,8
Utlandet	65,0
Anläggningstillgångar totalt	490,8

Segmentinformation 31.12.2015

SOK-koncernen tillämpar standarden IFRS 8 i rapporteringen av segmenten. För den högsta ledningens rapportering är SOK-koncernens affärsverksamhet uppdelad i sju äffärssegment. Segmentuppdelningen bygger på uppdelningen enligt branscher. I redovisningen av operativt resultatet används värderingar enligt bestämmelserna i den finländska lagstiftningen. Tillgångar hänförs till och rapporteras inte i SOK-koncernens operativa rapportering med undantag for rörelsekapital. Fastighetsaffärsverksamhetens driftskapital ingår i segmentet Inköps- och serviceverksamhets driftskapital.

Mn €	Markethandel	Turist- och bespisningsverksamhet	Inköpsverksamhet och serviceverksamhet	Fastighetsaffärs verksamhet	Bankverksamhet	Interna elimineringar och övriga	Ledningsrapportering totalt
Omsättning	**447,5**	**258,6**	**6 412,0**	**68,8**		**-152,3**	**7 034,6**
Rörelseresultat	**-27,3**	**18,9**	**1,6**	**13,9**	**5,6**	**2,9**	**15,6**
Investeringar	**2,0**	**4,0**	**15,8**	**25,8**		**0,5**	**48,1**
Avyttringar	**0,6**	**0,0**	**22,8**	**1,7**		**0,5**	**24,6**
Rörelsekapital	**-3,1**	**2,2**	**-33,1**	**0,0**		**-2,5**	**-36,5**

Omsättningens avstämning	
Rapporterad omsättning enligt operativ redovisning	7 034,6
Elimineringar	3,8
Omsättning från fortlöpande versamheter IFRS	7 038,4
Resultatets avstämning	
De rapporterade segmentens rörelseresultat	15,6
Poster som inte ingår i SOK-koncernens rörelseresultat:	
Finansiella intäkter och kostnader (FAS)	1,3
De rapporterade segmentens rörelseresultat	16,9
Anläggningstillgångars försäljningsvinster och -förluster	-0,4
Övriga rörelseintäkter och -kostnader	-3,1
Ökning av reserveringar	-3,2
Värderingsvinster och -förluster på derivat	-0,8
Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-4,4
IFRS justeringar	4,4
Resultat före skatter från fortlöpande verksamheter IFRS	**9,4**
Tilläggsuppgifter på koncernnivå, ytter intäkter	
Finland	6 547,7
Utlandet	490,7
Omsättning totalt	7 038,4
Markethandel	447,5
Turist- och bespisningsverksamhet	262,4
Inköps- och serviceverksamhet	6 259,6
Fastighetsaffärs verksamhet	69,0
Omsättning totalt	7 038,4
Tilläggsuppgifter på koncernnivå, anläggningstillgångar	
Finland	347,5
Utlandet	63,3
Anläggningstillgångar totalt	410,8

Materiella och immateriella tillgångar

Mn €	Materiella tillgångar	Placerings-fastigheter	Immateriella tillgångar
Anskaffningsutgift			
Anskaffningsutgift 1.1.2016	581,3	90,7	181,4
Rörelseförvärv	11,7		
Kursdifferenser	28,2		0,5
Ökningar	93,8	0,1	31,1
Minskningar	-25,9	-6,0	-25,4
Överföringar mellan poster	-10,6	13,9	-3,3
Anskaffningsutgift 31.12.2016	**678,6**	**98,7**	**184,2**
Ackumulerade avskrivningar			
Ackumulerade avskrivningar 1.1.2016	-263,3	-55,8	-123,4
Rörelseförvärv	-3,1		
Kursdifferenser	-14,2		-0,3
Ackumulerade avskrivningar för minskningar och överföringar	28,7	-1,5	25,4
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-40,4	-3,6	-18,5
Nedskrivningar	-0,4		0,0
Ackumulerade avskrivningar 31.12.2016	**-292,7**	**-60,9**	**-116,9**
Bokföringsvärde 1.1.2016	**318,0**	**34,8**	**57,9**
Bokföringsvärde 31.12.2016	**385,9**	**37,7**	**67,2**
Anskaffningsutgift			
Anskaffningsutgift 1.1.2015	509,2	89,2	183,3
Kursdifferenser	-8,6		-0,1
Ökningar	98,0	0,1	13,7
Minskningar	-13,9	-2,0	-15,7
Överföringar mellan poster	-3,4	3,3	0,1
Anskaffningsutgift 31.12.2015	**581,3**	**90,7**	**181,4**
Ackumulerade avskrivningar			
Ackumulerade avskrivningar 1.1.2015	-243,0	-50,5	-119,4
Kursdifferenser	2,9		0,1
Ackumulerade avskrivningar för minskningar och överföringar	14,3	-1,0	15,7
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-37,3	-4,2	-16,2
Nedskrivningar	-0,1	-0,1	-3,6
Ackumulerade avskrivningar 31.12.2015	**-263,3**	**-55,8**	**-123,4**
Bokföringsvärde 1.1.2015	**266,2**	**38,7**	**63,9**
Bokföringsvärde 31.12.2015	**318,0**	**34,8**	**57,9**

Transaktioner med närstående

Affärsverksamheter och öppna saldon tillsammans med intressebolag och joint ventures:

Mn €	**31.12.2016**	**31.12.2015**
Försäljingar	20,1	20,2
Inköpningar	355,4	338,5
Finansiella intäkter och kostnader	1,6	0,8
Kundfordringar och övrika fordringar	0,7	1,1
Lånefordringar	33,4	37,5
Leverantörsskulder och övrika skulder	61,4	10,7

Panter och ansvarförbindelser

Ansvarsförbindelser, mn €	**31.12.2016**	**31.12.2015**	**Förändring**
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Panter	0,1	0,1	0,0
Borgenansvar	3,8	4,0	-0,2
Totalt	**3,9**	**4,1**	**-0,2**
Säkerheter ställda för andras skulder			
Borgenansvar för joint ventures skulder	87,5	69,4	18,1
Borgensansvar för handelslags skulder	7,4	7,4	0,0
Totalt	**94,9**	**76,8**	**18,1**
Övrika säkerheter för andras skulder			
Borgenansvar för joint ventures skulder	2,4	21,0	-18,6
Borgensansvar för handelslags ansvarsförbindelser		0,1	-0,1
Totalt	**2,4**	**21,1**	**-18,7**
Övrika ansvarsförbindelser			
Rembursförbindelser	0,4	0,5	-0,2
Återköpsansvarsförbindelser	31,4	33,9	-2,5
Teckningsförbindelser	10,7	10,7	0,0
Övrika ansvarsförbindelser		9,8	-9,8
Totalt	**42,1**	**54,4**	**-12,3**

Övriga hyreskontrakt
Koncernen som hyrestagare
Minimihyror som skall betalas för icke uppsägningsbara hyreskontrakt:

Mn €	**31.12.2016**	**31.12.2015**	**Förändring**
Inom ett år	132,4	131,1	8,5
Efter mer än ett år men inom högst fem år	595,9	439,0	187,1
Efter mer än fem år	751,6	372,0	404,2
Totalt	**1 479,9**	**942,1**	**599,8**

Ställda borgen består i huvudsak av borgen för lån och övriga ansvarsförbindelser på 39,4 miljoner euro (39,9 mn euro 31.12.2015) som ställts för joint venture North Eurpean Oil Trade Oy:s räkning och av borgen för lån på 50,0 miljoner euro (50,0 mn euro 31.12.2015) som ställts för joint venture Kauppakeskus Mylly Oy:s räkning.

Dessutom har SOK lämnat stödbrev för de garantier SOK-Borgen AB har beviljat. Stödbrevens belopp uppgår till 8,9 miljoner euro 31.12.2016 (71,9 mn euro 31.12.2015).

Övriga ekonomiska ansvarsförbindelser:
Koncernen är skyldig att granska de mervärdesskatteavdrag som har gjorts för fastighetsinvesteringar om den skattepliktiga användningen av en fastighet minskar under granskningsperioden. Ansvarsförbindelsens högsta belopp är 8,7 miljoner euro (6,5 miljoner euro 31.12.2015).

Övriga motförbindelser:
Förbindelser enligt delägaravtalet att svara för S-Voima Oy:s förbindelser och finansiera dess verksamhet

Delägarna svarar enligt den så kallade Mankala-principen för S-Voima Oy:s förbindelser. Enligt denna princip fastställs ansvaret för företagets rörliga kostnader enligt den energi en delägare förbrukar. Ansvaret för företagets fasta kostnader inklusive bl.a. amorteringar och räntor på lån samt avskrivningar fördelas i relation till de aktieserier delägaren äger. Företagets aktier i A-serien är anslutna till inköp av marknadsel, aktierna i B och B1-serien till inköp av vindkraftsproducerad el och aktierna i C-serien till inköp av kärnkraftsproducerad el, i vilket S-gruppen har beslutat att inte delta.

Delägarna i S-Voima Oy har dessutom förbundit sig i delägaravtalet till en ömsesidig skyldighet att finansiera företagets placeringar med eget kapital-villkor i produktionsbolag och då fördelas ansvaret i princip per aktieserie i relation till aktieinnehavet.Ansvaret för de redan gjorda placeringarna i finansiering med eget kapital villkor finns inte längre kvar. Enligt bedömning behövs ingen finansiering med främmande kapital-villkor från företagets delägare.

Dessutom har SOK förbundit sig att bevilja finansiering i form av främmande kapital. SOK:s på beslut tagna före bokslutet grundade ansvar för den kvarstående andelen av finansieringen i form av främmande kapital är följande: Delägarlån till S-ryhmän logistiikka-keskukset Oy 50,0 miljoner euro (60,0 miljoner euro 31.12.2015) och 80,5 miljoner euro långfristiga lån (0,0 miljoner euro 31.12.2015), och villkorligt kapitallån till North European Oil Trade Oy 5,0 miljoner euro (5,0 miljoner euro 31.12.2015)

Nyckeltal

SOK-koncernen:	**31.12.2016**	**31.12.2015**
Omsättning, mn €	7 074,0	7 038,4
Rörelsevinst, mn €	27,0	11,1
i % av omsättning	0,4	0,2
Resultat före skatter, mn €	22,8	9,4
i % av omsättning	0,3	0,1
SOK-koncernen:		
Soliditet, %	37,0	37,0
Avkastning på eget kapital, %	1,8	0,1
Gearing, %	0,4	-12,9

Formler för uträkning av nyckeltal

Soliditet, % = $\frac{\text{Eget kapital totalt}}{\text{Balansomsluttning - erhållna förskott}}$ x 100 %

Gearing, % = $\frac{\text{Räntebärande skulder - likvida medel}}{\text{Eget kapital totalt}}$ x 100 %

Avkastning på eget kapital, % = $\frac{\text{Resultat efter finansiella poster - skatter}}{\text{Eget kapital, årsmedeltal}}$ x 100 %